

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la »Tipografia« H. Meltzer, Sibiu.

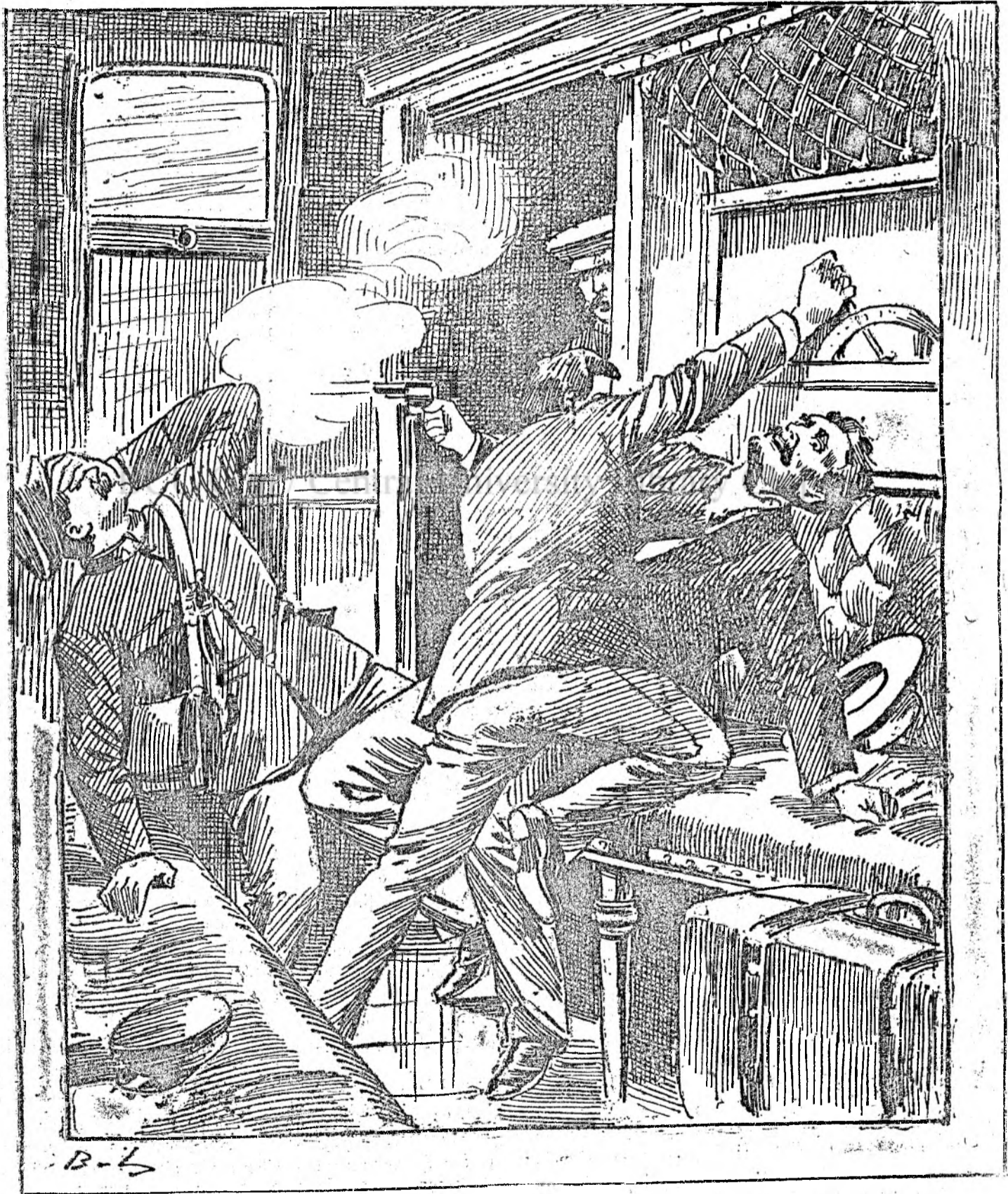
Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Dramă în tren.

În acceleratul, ce merge spre Cracovia (: Galiția :), s'a întâmplat dintr-o dată o groznică nenorocire. Un pasager anonim înnebunise și a început să sfărme și să rupă totul. Doi conductori cercară să-l oprească și să-l lege și să începu o luptă pe moarte și pe viață, în care unul din conductori trase scurta. Pasagerul misterios război cu puteri crișe și în svârcolirile lui izbucni să-și scape o mână și împușcă pe unul dintre conductori, care muri pe loc, nimerit fiind în cap. Abia cu greu le succedă impiegatilor să-l lege pe nenorocitul nebun, a [cărui identitate nu s'a putut stabili].

Baia mare.

In Baia mare s'au invoit părinții, să li se propună băștelor de școală religiunea în limba maghiară.

E lung drumul și dureros dela Oraștie până la Baia mare, pentru că e calea de suferințe și înjosiri a unui neam întreg, care încă nu s'a trezit pe deplin, care încă nu știe, că are drepturi. Știam de mult și care Român ban nu va fi petrecut cu durere adâncă toată adormirea și decadența națională a părților sătmărene și maramurășene, înecate în noroiul stricăciunilor jidovești, năpădite de roirile veci flămânde ale nădrăgarilor de neam iudeo maghiar și, la adică vorbind, n'ar trebui să ne surprindă vestea aceasta dureroasă, ce ne vine dela Baia mare, dar... nu credeam atâta uitare de sine. Na credeam, că atâta înjosire proprie poate să existe, nu credeam, că poate să locuiască atâta hulă împotriva lui Dumnezeu în sufletul Românului, care odinioară atât de mult a pățimit tocmai pentru religie.

Ne întrebăm însă aici: Numai țaranul este oare de vină? Preoțimea, cărturarii mireni, toată inteligența, poate oare să stea cu fruntea curată, să-și bată p'epul, că e curată? Nu și iarăș nu!

La Baia mare se aud doară preoți români vorbind ungurește, spunând că limba română e limba proștilor și a mojișilor. La Baia mare să cântă numai doine ungurești, pentru că ale noastre doine sunt «mojișesti», nu sunt pentru «salioane». La Baia mare, unde a fost împușcat pe vremuri Pinteza Viteazul cu glonț de argint, ne omoară și ne gătuie argintul jidovilor, argintul lui Iuda. Ce a făcut deci inteligența, ce a făcut preoțimea, ce au făcut cărturarii noștri din acelea ținuturi pentru neamul nostru, pentru bunăstarea și întărirea țaranului român, pentru cultura și vigoarea simțului național?

Nimic! Nimica și acest nimica să le fie un blăstăm, o afarisenie rostită pe capul lor de toți strămoșii noștri, cari au murit în roată pentru lege și neam.

La Baia mare de aci înainte nu se va mai rosti de copilașii noștri blândul «Tatăl Nostru» românesc... La Baia marea «Tatăl Nostru» cel românesc va fi de aci înainte numai «pentru mojiși»... Fie! Nu ne pasă. Ne mângăiem, că suntem încă — mulțămită Domnului — sute de mii de «mojiși», cari vrem să ne rugăm numai românește, dar acelor părinți și acelor catiheți, cari și-au dat învoirea aceasta, acelor le spunem următoarele: Vă aduceți aminte de cântarea profetului la râul Babilonului: «Să ni se lege limba de gâtul nostru, de vom cânta altă cântare Stonului, decât aceea, pe care ne au învățat o strămoșii și părinții noștri! Am.

Sibiu, 10 Septembrie n.

In jurul congresului medical. Se știe că dintre toate națiunile slave, numai rușii și polonii au luat parte la congresul medical din Budapesta. Aceștia din urmă au declarat că polonii au avut întotdeauna relații amicale cu ungurii, deci nu pot absenta. Pentru această purtare mișelască, medicii poloni au primit răsplata cuvenită.

Congresul a decis ca în comitetul internațional al medicilor să se primească numai reprezentanți ai națiunilor cari formează state. Ca atare dintre slavi vor face parte numai rușii, bulgarii și sârbii, iar polonii deși au luat parte la congres, nu pot numi reprezentanți în comitetul internațional.

Prin aceasta s'a răsplătit lașitatea polonilor, cari și-au tradat națiunile surori, persecutate în Ungaria.

Stațiunea politică în Sârbia.

Ziarul sârbesc «Pravda» scrie despre situațiunea politică din Sârbia un articol senzațional, în care se emit idei, cari țăntesc răsturnarea ordinii actuale de lucruri. Ziarul conchide la o schimbare de Dinastie. În toate statele civilizate politica e condusă de suveranii țării. Sârbia n'are însă un suveran capabil. Țara e grav bolnavă, și numai o schimbare de Dinastie o poate vindeca.

Articolul acesta face mare senzație, de oarece «Pravda» e ziarul partidului progresist și se află sub conducerea ministrului Nenadovici.

Polul nordic Să adevărește știrea, că Dr. Cook, care a sosit la Copenhaga, unde i s'au făcut primiri strălucite, a descoperit polul nordic. El spune, că în mijlocul câmpiilor de ghiță, la punctul, unde credea, că este polul, a înșipt steagul american. Acum ne vine o știre și mai curioasă. Un alt american, anume Peary, reîntors și el din Nord trimite o depeșă în care spune, că a pătruns până la polul nordic, dar a găsit acolo un steag (a lui Cook.)

În urma știrilor mai nouă să adevărește în toate privințele că și Peary a fost la polul nord. Calea o făcu aproape tot cu vaporul Rosvelt, împreună cu o societate mai mărișoară. Între tovarășii lui a fost un profesor de universitate. Acesta asemenea a dat o depeșă către colegii săi dela universitate. După informațiile date de «Times» Peary ar fi sosit la pol în 6 April. Peary este un mare rival cu Cook și sa prevede între ei o luptă crâncenă pentru întătare.

Marea și sarea! «Magyarország» declară, că partidul independist este gata în orice moment a crea legea pentru votul universal egal și secret, fără pluralitate sau alte restricții.

Noi — și ceilalți Români.

III.

Să vedem acum, cum stau în privința organizării economice frații noștri din Bucovina, țărișoară, care cum știm, să ține de împărăția austro-ungară.

Înainte însă trebuie să luăm în samă, că Bucovina este o țară mică, cu vre-o 800 mii locuitori, dintre cari Românii sunt în număr rotund de vre-o 250 mii. Ei să ocupă, ca și noi, mai mult cu plugăritul și cu creșterea vitelor.

Organizarea economică a țaranilor români bucovineni s'a început, ca și în România, abia de 12 ani, anume în 1907. Ea s'a început cu întemeierea de bănci populare pe sate, după sistemul lui Raiffeisen. Prima bancă de felul acesta s'a deschis la 1898 în satul Crasna-Ilschi. Au urmat apoi în curând altele așa că la 1903 când s'a întemeiat centrala băncilor sătești, numărul băncilor pe sate era de 67. De atunci acest număr a crescut an de an.

Meritul întemeierii băncilor populare este a răpozatului profesor Grigore Filimon, iar întărirea sau consolidarea lor s'a făcut cu

deosebire prin lucrarea desinteresată a dlui Dr. Florea Lupu, deputat dietal, care a fost ales la 1906 de prezident al Centralei băncilor. Amândoi acești vrednici fruntași bucovineni, sunt fii de țărani și mari prietini ai țaranilor.

Intemeiându-se banca centrală a băncilor sătești, în legătură cu ea s'a înființat la începutul anului 1907 o secție sau despărțământ agricol. Cel care a stăruit mai mult pentru întemeierea secției agricole, este dl Nicolae Iancu, inspector general al Centralei de obârșie ardelean (din jurul Sibiului).

Secția agricolă a întemeiat pe sate diferite însoțiri economice, precum însoțiri de consum, agricole, lăptării, de bolte etc. Toate aceste stau în legătură cu băncile sătești și astfel și cu centrala.

Centrala s'a pus în serviciul unei mari cauze a poporului nostru dela țară — să zice în un articol despre organizarea Românilor bucovineni. Ea urmărește emanciparea economică a țaranului de sub influența ruinătoare a exploatatorilor nemiloși de orice soi. Centrala dela deschiderea secției agricole sprijinește țărănimea nu numai prin aceea, că îi pune credite bănești cu camătă ieftină la dispoziție, ci el îi pus în posibilitatea de a-și recuceri mai ușor neatârnată economică, prin folosirea acelor mijloace și favoruri, pe cari i le asigură însoțirile de consum, de cumpărare și vânzare împreună a produselor agricole, prin însoțiri de lăptărie, de prăvălii românești, de îngrășarea și vânzarea vitelor etc.

Aceste însoțiri alăturându-se ca membre băncilor sătești din respectivele comune stau în legătură cu Centrala și-și câștigă astfel mijloacele trebuincioase cu mult mai ușor.

Secția agricolă împreună cu Centrala băncilor a lucrat și lucră mult pentru înaintarea economică a plugarilor. Astfel ea a căutat o piață pentru vânzarea vitelor grase de tăiat a țaranilor, de vânzare făcută de-a dreptul și nu prin mijlocitori. Aceasta piață e Viena, unde să face și acum vânzarea vitelor cu mare folos pentru țărănime.

Apoi prin mijlocirea Centralei s'au câștigat atât în anul 1907 cât și în 1908 dela direcția bunurilor fondului religionar pentru membrii băncilor și însoțirilor sătești cantități mai mari de lemne de foc și de clădire, s'a organizat vânzarea produselor agricole la magazinele militare cu prețuri bune, s'au procurat mai multe mașini agricole, mai multe vagoane de cucuruz, fân și țărâțe pentru țărani, s'au înființat s'au reorganizat prăvăliile românești din centre și la sate, s'a înființat o însoțire de producțiune (a cojocarilor români din Sirete) și sunt în înființare și alte însoțiri pentru consolidarea țărănimei într-o îmbrățișarea diferitelor ramuri de economie și de câștig.

Centrala aranjează excursiuni (călătorii) agricole cu țaranii la Viena, prin care aceștia văd și învață multe lucruri bune și folositoare din ramul economiei.

Aci ținem să amintim, că Centrala băncilor a fost ajutorată cu bani de ocărnuirea din Viena și sprijintă și altfel. (Nu cum face guvernul ungar cu noi!).

Sporindu-se an de an așezămintele pe teren economic, azi băncile sătești, însoțirile economice și de consum au ajuns suma de 162, care cuprind în sinul lor aproape la 50.000 membri. Azi aflăm, aproape în fiecare comună românească din Bucovina câte o bancă sătească și o însoțire agricolă, abia vre-o 4 comune sunt lipsite — din motive de împre-

jurări locale — de astfel de așezăminte folosite de poporul țărănesc, dar s'au luat măsuri, ca să se întemeieze și aici.

Din aceasta schițare scurtă să vede, că Românii bucovineni au o organizație financiară-economică temeinică și bine încheiată care într'una să întărește și să lățește. Ei, asemenea fraților noștri din România ne-au întrecut pe acest teren și cu slabele noastre începuturi mult trebuie să lucrăm, ca să-i ajungem.

Și avem să mai știm, că și în privința organizației culturale ne sunt superiori, având pe multe sate societăți „Arcașul“, de deprinderi corporale și însoțiri sau așanumite „Cabinete de cetire“.

Medicii străinătății despre tãmbãlãul din B.-pesta.

Trecerea prin România a medicilor străini, cari, după ce au luat parte la congresul din Budapesta, aveau să facă o excursie la Constantinopol, a pus — precum știm — în mare încurcătură pe Unguri. În primul moment Ungurii hotărâseră să nu mai treacă prin România, ci să facă excursia la Constantinopol prin Sârbia. Faptul însă că aceasta dispoziție ar fi produs prea multă întârziere și ar fi provocat oarecum nemulțumirea congresiștilor, a făcut în cele din urmă pe Unguri să înțeleagă, că singurul drum rezonabil spre Constantinopol este prin linia București-Constanța. Totuși medicii maghiari au făcut ce le-a stat prin putință, ca congresiștii medici străini să nu poată profita de trecerea prin București. În acest scop ei au întârziat în Ungaria trenul lor special cu trei oare, pentru ca astfel sosirea în București să coincidă cu plecarea imediată spre Constanța. Cu modul acesta Ungurii credeau, să medicii străini nu vor putea vizita orașul.

Direcțiunea căilor ferate române însă, care a fost înștiințată de această întârziere intenționată, a luat măsuri, ca trenul cu congresiștii să plece spre Constanța cu întârziere de o oră. Astfel o parte din medicii străini au putut să profite de această oră, spre a vizita câteva institute, sub conducerea d-ilor

medici Dr. Obreja, Dr. Anghelescu, Stoienescu, Minovici, Șofu etc., cari eșiseră spre întimpinarea medicilor străini pe personul gării din București, — câteva din cele mai importante instituțiuni ale capitalei române, precum muzeul de anticități, biserica Stavropoleos, palatul poștelor, casa de depuneri, biserica Domnița Balaș, spitalul Brâncovenesc, institutul medico-legal, facultatea de medicină etc., rămânând viu impresionati de cele văzute și relevând cu plăcere progresele nimitoare ale regatului român.

„Cauzele“ proceselor la poporul nostru.*)

de Ioan Pampu.

Oh, Adunare! Cu toții câți ne aflăm azi aici am lăsat la o parte pentru o clipă-două, am lăsat acasă năcazurile și grijile vieții: alergând ca împrenă, sub mândrul steag al „Asociațiunii“ să gustăm din paharul dragostei frățești și împreună să ne gândim și să ne chibzuim la aceea ce ar fi de făcut, ca și noi Românii din părțile acestea să putem pune odată mâna pe aceia armă prețioasă, cu care am putea tăia în bucăți și spulbera în vânt amărăciunea din inimile noastre, pe arma ce v'ar putea scăpa și pe d-voastră, popor plugar, de povara zilelor grele ce le trăiți — pentru a mai putea ajunge și noi Românii odată la starea aceea sufletească de a compătimi numai pe cel ce privește și azi lumea aceasta ca o „vale a plângerii“ cu drumuri pline de aciu și spini, cu hotară pline de chir și polomidă și cu atâtea și atâtea dihanii, toate lăsate de Dumnezeu — după părerea lui — în paguba omului, unde omul n'ar avea altă chemare, decât să mănca ciapă în oțăt cu mămăligă și să bea din paharul cu amarul așteptând liniștit ca „cea lume“ să fie raiul dorit cu rîuri de lapte și țărături de păsat, unde nu mai curg omului stădori, fără de a-și aduce acești oameni aminte, că celuia ce nu-i crește păsatul pe gard în lumea aceasta, ane-

*) Conferință ținută în adun. gen. a desp. Norrich al Asociațiunii la 28 Aug. 1909.

voie va avea lingură să-l mănance deagata în cea lume!

Și pentru ca să ne convingem, că pentru cel ce are minte să înțeleagă, lumea aceasta nu este o vale a plângerii numai, ci o adevărată grădină frumoasă plină de comori dumnezeiești, unde în locul spinelui ușor poți face să crească mătasă și din tigrul sălbatic leane poți face pe pretinul și apărătorul tău cel mai credincios ca să ne convingem, zic despre aceasta: n'avem decât să suim pe dealul înalt din apropiere și de acolo să privim cu ochiul în dreapta și stînga, să ne uităm la piscurile carpaților ce ne va sta în față, la codrul cu umbrele, la crîngul cu izvoarele, la pădurea cu frunza, la câmpul cu florile, la ciripitul pasărilor și la tot ce-i zicem noi natură și apoi să cetim în cartea unui învățat al nostru care, să chiamă V. R. Buticescu unde zice: „Doamne frumoasă e lumea aceasta, frumoasă și desfătătoare pentru cel ce are ochi să-o vadă și minte să-nțeleagă!“

Cerul cu stelele, văzduhul cu tainele lui, revărsatul zorilor, soarele cald și strălucitor, sistemul și ordinea în toate o vecinică minune, o minune deamă de un stat puternic creator!.. Și sub cerul instelat ca sub un cort iluminat și nemărgit — pământul, imbelșugat și împodobit de însuși Dumnezeu. Priviți lumea aceasta frumoasă și o admirați!

Să revarsă zorile, — și să desfășură tabloul, o icoană dumnezeiască. Codrul cu umbrele, crîngul cu izvoarele, pădurea cu frunza și câmpul cu florile. Albinele și flutarii, vântul verii și miroasele — un vis, un deliciu, un farmec!

Și să înalță soarele, mare și măiestor, și varsă lumină de aur pe pământ. Și să începe concertul, concertul vieții.

(Va urma).

Presa și conflictul bisericilor române cu Apponyi.

Publicăm aici câteva păreri a ziarelor noastre cu privire la conflictul acesta, care amenință a lua măsuri tot mai îngrijitoare:

»Gazeta Transilvaniei«.

Dă ideea în vileag, să se conchieme un congres al mirenilor greco-catolici. Știm, că

FOIA.

Portocalul și Balaurul.

— Poveste. —
(Urmare.)

În o altă zi mai veni la împărat și feciorul lui cel mijlociu și-i zise:

— Dacă nici eu nu-ți voi aduce mână dimineață capul balaurului, atuncia numai este nici-o nădejde, deaceia zi să trimbițe și să se adune toată suflarea dela mic până la mare să vază minunea minunilor și izbânda izbânzilor.

Și ear de bucurie mare ce avea împăratul și de astă dată porunci să se facă toate după dorința lui, și să adune tot poporul până și șchiopii și așteptau cu toții pe adoua zi.

Ear împăratul cum să sculă, porunci să-i aducă știre numai decât ce s'a întâmplat și și de astădată cu balaurul și cu feciorul său, și mergând slugile să-l caute, îl găsiră și pe acesta ascuns în niște tufe de nici crăcnea de frică, ear de amețit și speriat ce era, semăna

ca mort, și după ce-l stropiră și-l udară cu apă, îl duseră în casă și puindu-l în pat și pe acesta, zăcu și el două luni de zile.

Deci văzând împăratul că după atâtea încercări încă nu isbutise să-și poată îndestula dorul, ajunsese acuma de își dorea singur moartea, ear de trebile împărăției numai căuta, de fel, nevoind să mai știe el de nimic.

Dar era scris ca împăratul să nu moară până nu va gusta din portocale.

Feciorul cel mai mic al împăratului, văzând pe tatăl său atât de scârbit, și făcându-i-se milă de el, și după ce gârdi el mult cum să facă, își lua inima în dinți, și într'o zi, pe când erau adunați la tatăl său frații lui și toți sfetnicii și slujbașii cei mai de frunte ai împărăției, să înfățișă și el inaintea tatălui său și-i zise:

Tată, am avut și eu vis prin care mi s'au arătat că dacă voi sta și eu la pândă și mă voi lupta cu balaurul și de nu-mi va fi frică, am să-l înving și în urmă culegând portocalele, am să-ți le aduc; deaceia tată, poruncește te rog să caute și să-mi dea stra-

iele și armele tale cele de mire și cum va fi voia Domnului am să veghez și eu în astă noapte.

Auzind aceste împăratul să scârbi foarte mult și pătruns de milă, îi zise:

— Fătul meu, cum vrei tu să te lupți cu balaurul, când până acuma nici frații tăi, nici oricare altă ființă nu a fost în stare să se măsoare cu el, necum să se uite și să se apropie de el? Tu ești încă un copil, și dacă te las să te măsoari cu dânsul, te trimet la o moarte sigură, ca în urmă câte zile voi mai avea să petrec cu voi, să te tot plâng și să te jelesc!

Și multe mai zise tatăl său, ear din toți să bucurau numai frații lui și le venea tare la îndemână crezând că acuma de sigur vor scăpa de el, știindu-l îndrăzneț chiar până să să lupte și cu balaurul.

Ear fecioru împăratului din ce în ce stăruia mai mult și să ruga la tatăl său să-i facă măcar acuma și lui pe plac, ceace văzând împăratul, zise să-i caute straietele și armele cu care fusese el mire și să le dea feciorului lui.

(Va urma).

biserica greco-catolică nu are constituție, ca cea greco-orientală, unde și mireni au cuvânt. Gazeta spune că congresul acesta ar avea două de făcut. Ar avea să redacteze un memorandum către *Papa* și altul către *Rege!* Amândouă memorande ținute firește într'un ton energic, tocmai cum să zice că a fost și al lui Apponyi, când a făcut să izbucnească pe față conflictul, — ba dacă e vorba chiar într'un ton amenințător!!

»Tribuna«.

Comentează declarațiunile contelui Apponyi precum urmează: »Lupta s'a început. Biserica română, clerul superior și proșimea o vor duce până la capăt. E revoltătoare îndrăzneala cu care ministrul Apponyi susține că interesul statului cere ca minimum predarea religiei în limba ungară«.

»Telegraful Român«.

»Telegraful Român« să ocupă cu dispoziția ministrului Apponyi, spunând între altele că dacă un român ar spune »Tatăl nostru« în altă limbă de cât în limba maternă, aceasta nu ar fi o rugăciune, ci o blasfemie.

Dispozițiunea în chestiune atacă pe români în sentimentele lor naționale.

Ziarul citat încheie prin a spune că ministrul poate să retragă preoților plata pentru învățământul religiei, nu însă și congrua.

»Reichspost«.

— »Reichspost« publică un articol de fond asupra încordatelor relațiuni dintre episcopatul român și ministrul Apponyi. Autorul articolului spune că dela ministerul de culte unguresc s'a expedit, în chestiunea predării religiei în limba maghiară, în școlile românești, două diferite ordine ministeriale, și anume unul către episcopii români și altul către inspectorii școlari. Nici unul din aceste ordine nu e clar. Dacă preoții catechizi români să vor conforma după instrucțiunile date episcopilor, atunci ei vor ajunge în conflict cu inspectorii școlari și viceversa. Ori cum ar căuta catechetul să se conformeze ordinului primit, el tot va risca să pearză suma suplimentară, ce le-o dă guvernul la lefa lui primită dela consistoriu, — și tocmai aceasta este și scopul urmărit de contele Apponyi care și-a pus în cap să reinvieze politica brutală a lui Ludovic Kossuth și Kalman Tisza, precum și a fiului acestuia Stefan Tisza.

În astfel de împrejurări, de și politica acestor triști corifei ai maghiarizării forțate a

făcut faliment rușinos, totuși lupta românilor din Ungaria e foarte grea. Episcopii români au de luptat din greu. Dacă dâșii nu vor aplica ordinul ministerial, atunci li să va de-trage preoților lefa suplimentară ce o dă și prin urmare situațiunea lor materială să va înreutăți. Dacă preoții vor accepta însă dela guvernul maghiar ajutorul ministerial, atunci ei singuri vor călca »statul organic« al Bisericei lor naționale, și vor compromite autonomia ei pentru care a suferit până acum atât de mult.

Articolul din »Reichspost« atacă cu violență pe Apponyi pentru lipsa lui de conștientate morală. Îndreptată numai spre nimicirea naționalităților nemaghiare. Va'orosul ziar vienez face apel la popoarele din Austria să-și dea samă de pericolul cel mare în care să găsească aceste naționalități, pe când ele, popoarele austriace, să ceartă adese ori pentru nimicuri.

Corespondință.

Septembrie 1909.

Onor. Redacțiune! Hărnicia sau slăbiciunea unei comune cred, că nu numai la noi români, ci la toate popoarele să judecă după așezămintele ei culturale, cari în locul prim sunt și trebuie să fie Biserica și școala. Biserica, în care credincioșii »legea vor cerca din gura preotului« și școala, în care să formează și luminează mințile fragede a copiilor prin strădania neobosită a învățătorului.

Deja și numai din cele espusă până aci să vede, că conducătorii nemijlociți a acestor două așezăminte, — a Bisericei și a școlii — sunt: preotul și învățătorul.

Dacă într'o comună vedem o Biserică pompoasă și alătura de ea o școală întru toate corăspunzătoare cerințelor legii, zicem, că comuna respectivă are conducători harnici, are preot și învățător cari își pricep misiunea și sunt la culme chemării lor. Dacă însă acestea lipsesc sau sunt într'o stare delăsată, neglijată, atunci — durere — trebuie să admitem contrariul, trebuie să zicem că, preotul și învățătorul sunt oameni cari și-au uitat, că vor avea să dea samă înaintea lui Dumnezeu și a oame-

nilor despre talantul, care li-sa încredințat.

Numai în modul acesta din urmă să poate explica faptul, cum de în comuna fruntașe românească Roșia de Săcaș din comitatul Albei de jos, comună cu preste 1000 locuitori români gr.-cat., lucrurile merg atât de slab mai ales în ce privește școala. Te cuprinde mirarea când auzi, că școala română din Roșia de Săcaș încă prin luna April a. c. a fost încuiată din partea comisiunii administrative comitateneze ca necorăspunzătoare legii, dar și mai mult te îndignezi, când vezi nepăsarea și indiferențismul conducătorilor acestei școli, cari în decurs de o jumătate de an n'au făcut aproape nici un pas de lipsă, ca școala să fie redeschisă cel puțin acum cu începerea anului nou școlastic. Că din ce motive a fost încuiată școala, nu știu, constat însă, că să fi fost motive cât de grave, într'o comună cum e Roșia de Săcaș, cu puțină trudă și osteneală, acelea ușor ar fi putut fi delăturate.

Căci — să mă ertați d-lor conducători — oare în locul cărcimeii comunale, care tocmai acum să ridică în centrul comunei, nu ar fi fost mai consult a adapta școala după cerințele legii și astfel a nu lipsi atâtea mlădițe tinere de nutramântul sufletesc pe care sunteți datori să li'l dați? Dacă cu câțiva ani mai înainte, a'ți fost în stare a ridica Biserica, ca și care alta mai frumoasă nu este pe întreg Săcașul, oare acum, când poate să recere mai puțină jertfă, să nu fiți în stare a sări și întru ajutorul școlii? Vreți doară, ca de acum înainte să vă judece lumea după »cârcimă« și nu după »școală«? Căci așa v'am judecat eu, — și cred că așa vă vor judeca și alții — când, trecând prin comună, văd, că să ridică cârcimă, casă notarială etc. ear școala stă părăsită, încuiată.

Am scris acestea constatări triste fără intențiunea de a vătămă pe cineva și dacă nu neinteresarea celor competenți — a conducătorilor — ci altul va fi motivul închiderii școlii, să se spună. Săpienti sat! *Florescu!*

Poesii populare.

De pe Târnave.

Culese de Ioan I. Copăcean.

Vântul suflă, iarba crește
Dorul mândrii mă topește
Vântul suflă prin ogoră
Dorul mândrii mă omoară.

Pare-mi rău bădiță pare
Că și-am dat pită și sare
Imi pare rău, că nu și-am dat
Mămăliga cu urzică
Să mă isi bade de frică

Hop leliță scurtă groasă
Bună a-i fi picior la coasă
Hop lele, mare, năucă
Bună a-i fi picior la farcă.

Hop leliță din cel sat
Numai acum mai sărutat
Și mai sărutat așa de dulce
De lângă tine nu m'aj mai duce.

Frunză verde liliac
Am un badiu și-i diac

Merge cu cartea la școală
Și la inimă are o boală

Fata popii cea bărnace
Bat-o norocu bine 'mi place
De când mi-a făcut pogace
Toata ziua acuma zace.

Auzitam auzit
Că nu mori de urit
Făr' și-să gată din zile,
Auzit-ai măi copile.

Dragu mi badea 'nvățat
Că știe să des ciat.
Și la bine și la rău,
Și nu merge 'n fâgădău!

Albă-i lelea ca și cașul
Și să ține cu nănașul
Albă-i lelea ca și crinul
Și să ține cu vecinul.

Vai sărace ștreale
Cum înbracă țetale

De n'ar fi Jidov și șatră
N'ai vedea fată gâtată

Mândra mea subțire în trup
Harnica maică ai avut
Că frumoasă te-a făcut!
Cu ochi negri de ochit
Cu gura de înceluit
Cu sprâncene de amăjit!

Data bade dracului
Nu 'mi sta proaptă gardului
Că și gardul știe bine
Că mie nu mi de tine!

Hai mândr'o la cununie
Pân' ce nu dă frunza 'n vis
Frunză'n vis că va da
Mi-i chema și n'oi mai vrea.

Frunză verde de pe munte
Unde să pun gânduri multe
Pe bătrâni îi potopește
Pe tineri îi cărunțește
Și fac țetele să plângă
Și fsciori să se stringă!

Mustul și vinul din mere și din pere.

Afară de vinul din strogari, să mai face, cum știm, și vin din poame. Anume să face vin din fragi, din vișine, din mure, zmeură etc. Dar cel mai obicinuit este vinul din pere și cu deosebire din mere.

În alte țări d. e. în Franța și Germania locuitorii fac în fiecare an mult vin de mere. La noi să face mai puțin (d. e. pe la Mediaș), dar credem, că ar fi bine să ne dedăm și noi cu facerea acestei fel de beuturi, căci ea costă puțin, să pregătește ușor și e foarte gustoasă și sănătoasă.

Vin să face din zama stoarsă din mere și din pere, iară must să face din mere, punându-le întregi în butoi (buglan) și umplându-le cu apă.

Mustul să face așa: Merele întregi, cari nu s'ni nici pălite nici putrede nici vermănoase, să spală bine și să așeze în butoi până la vrană sau la borta (gura) butoiului. Dacă merele nu s'ni prea mari, apoi să slobod prin vrană în lăuntru, eară dacă nu încap, atunci să desfundă buglanul sau polobocul de o parte și, după ce să umple cu mere curate, să infundă earăși și să așeze culcat așa că vrană să stea deasupra. Peste mere să toarnă apoi apă curată din riu până-ce polobocul să umple, și așa să lasă destupat, acoperindu-l numai cu o pânză ca să nu intre colb în lăuntru.

În vr'o 5, 6 săptămâni mustul să poate bea dar totdeauna așa, că cât must să slobode prin cep afară, tot atâta apă curată să toarnă în poloboc ca să fie tot plin. Slobozind bunăoară o cofiță de must din poloboc, cofița aceea umplă cu apă să toarnă înapoi. Așa să poate bea mustul mai lung timp și anume până-ce are încă ceva putere răcoritoare. În urmă și merele cele murate sunt bune de mâncat.

Pentru a pregăti vinul din mere să întrebunțeze soiurile de mere scrișoare, zămoase, cari să coc în toamnă.

Modul de pregătire este cât să poate de simplu și poate fi încercat

ori unde, fără a fi nevoie de cunoștinți speciale cu siguranță de izbândă.

Merele sunt scuturate în mod obișnuit, adunate în coșuri și lăsate 6—10 zile să stea într'un loc care să nu fie nici umed, nici neaerizat. Să înțelege, că merele stricate trebuiesc din capul locului îndepărtate.

După ce au stat 6—10 zile merele sunt măcinate în mori foarte simple, care au asemănare cu mașinile de dejgheocat cucuruzul.

După ce a fost astfel măcinate; sfărâmurile de mere să storc într'un teasc obișnuit de vin; iar mustul obținut să toarnă direct în butoale, care avem grijă să nu le umplem de tot.

Sfărâmurile din care s'a stors mustul să pun din nou într'o cadă sau puțină după ce au fost întâi amestecate și frământate cu mâinile în coșuri, pentru a nu rămâne prea îndesate și lipite unele de altele. În cada în care au fost pusă să toarnă din nou apă, atât până când ea iese d'asupra din sfărmituri. 100 chilograme de mere dau până la 80 litri de must curat, la care să mai adaugă 40—50 litri de apă. În cantitatea aceasta să cuprindă apa pe care o turnăm încadă peste sfărâmurile stoarse de suc, cum și apa turnată la măcinatul merelor.

Fărâmurile să lasă să stea în cadă astfel, una ori două zile, până ce să umflă bine cu apă. Atunci sunt din nou presate, iar sucul obținut, natural foarte sărac în principii specifice și în zahăr, să toarnă în vasele, pe care avasesem grijă să nu le umplem cu totul.

Fărâmurile ce rămân dela aceasta tescuire să întrebunțezează ca hrană pentru vite.

Vasele pline cu must rămân desfundate în pivniță unde începe ferberea. Ea poate fi grăbită adăugând o mică cantitate de must fermentat sau de drojdie de vin (tratat de potasiu). Într'o pivniță bună ferberea e regulată.

O parte din vin, curge din cauza fermentării, peste vrană (gaură), vasul

trebuie însă umplut mereu. După 2 săptămâni faza principală a ferberii e terminată. Vasele să mai pot însă lăsa neînfundate o lună și mai mult, după aceea vrană să infundă și vinul preparat să scoate pe cep. Bine infundat într'o pivniță bună, vinul de mere să poate păstra ani de arândul. Însușirile lui să îmbunătățesc cu vârsta ca și la vin.

Tot în felul acesta să prepară vin din pere. Sunt varietăți de pere, cari dau un vin limpede, foarte plăcut la gust.

Vinul de mere și de pere e ieftin, în Germania costă 20 bani litru, el nu lipsește din nici o casă țărănească.

SFATURI.

Cum să vindecă râta picioarelor la paserel de curte. Această râie nu să ia decât cu anevoință dela pasere la pasere, dar îndată ce le picnesc, este greu a o înlătura, când, bine înțeles, avem un număr mare de paseri.

Cu toate acestea pe fiecare pasere în parte o putem vindeca cu înlesniri în modul următor: vârăm picioarele găinei într'o baie caldă și le ținem câteva minute până să moale cojile, cari sunt foarte multe pe picioarele bolnave. După aceasta le desfacem încetisor, ca să nu dea sângele și le aruncăm în foc; apoi lăsăm să se svânteze apa de pe picioare, după aceea le ungem cu pomada Helmeric și le lăsăm 2—3 zile. După acest timp să spală picioarele cu apă caldă și cu săpun și găina este vindecată. Dacă să întâmpla că a mai rămas în câteva puncte, să repetă din nou tratamentul.

Un mijloc mai puternic și puțin obositor de a vindeca găinele de râie și a le păzi pe cele sănătoase, este și acesta: să pune sub un șopron din apropierea cotețelor următoarea pulbere în care le place foarte mult găinilor să se scalde: nisip cât să poate de mărunt, funingine cernută, cenușă de asemenea cernută și floarea de pucioasă, toate puse în părți deopotrivă în mai multe gropițe sau în cutii.

VESELIA.

— Foia glumească a »Foi Poporului«. —

Țiganul potcovit.

Un țigan duse iapa la un potcovar care era tot din sămânța lui balaoacheș, și-i zise să-i potcovească iapa, că-i dă un căuș de făină.

Țiganul aflase undeva niște potcoave vechi și cu acelea voia să o potcovească.

Dar potcovarul, care de mult ochise iapa țiganului ca s'o fure, o potcovi cum știu mai bine, chiar cu potcoave nouă.

Să cruci țiganul când își văzu iapa așa bine potcovită, și cu potcoave de cele bune.

Da bine a mai potcovit-o bre!... zise el voios și dete drumul epei pe câmp.

Peste câte-va zile însă cântând țiganul iapa ca s'o înhame, la căruță, află că potcovarul o furase și fugise cu ea chiar în ajun, luând cu el și un ciocan la brâu, ca să se apuce de potcovărie în altă parte.

Plin de amărăciune și fără a mai perde vremea, porni în fuga mare să dea de tâlhar. Ajungând într'un sat, zăpăcit de mâne și trudă întrebă pe niște oameni:

— N'ați văzut o boală neagră c'o iapă albă în coastă, c'un ciocan călare, c'un țigan de-a brâu, mâine pe vremea asta?

Adescă n'ați văzut o iapă albă c'o boală neagră în coastă, c'un țigan călare, c'un ciocan în brâu, eri pe vremea asta?

În sfârșit după o alergătură și trudă zadarnică, de câte-va zile întorcându-se acasă bietul țigan desnădăjduit zise:

— Hăuleu, dușmanul n'a potcovit iapa, ci pe mine m'o potcovit.

Vrei să-ți tacă soacra.

Vrei să-ți tacă soacra?

Fă atunci ca mine

Și îți jur pe cinste

C'o să-ți pară bine!...

Soacra mea, ca soacră,

Mă »socrea« într'una,

Ziau, seara, noaptea,

În zori, totdeauna...

Imi venea turbare

D'a ei cicăleală,

Și nebune furii

D'a ei îndrăzneală!...

Și într'o zi ce-mi vine?

O idee mare!...

Și-i zisei: — »Mămișo,

Fără supărare,

Ești mult mai frumoasă

Când ți-e gura'nchisă,

De cât, ca acuma,

Când o ții deschisă!

D'atunci mama soacră

Nu mă mai socrește,

Stă cu gura'nchisă,

Ba chiar mă iubește!...

Vrei să-ți tacă soacra?

Fă atunci ca mine...

Și îți jur pe cinste,

C'o să-ți pară bine!...

Această pulbere o schimbăm din 8 în 8 zile și după câteva săptămâni toate găinele bolnave de râie să vindecă.

Incălțăminte ude. Nu tocmai mică pacoste este a fi nevoiți să încălți cizme ori ghete (păpuc) răzbite de apă și apoi uscate. Cel mai sigur și îndemânatic mijloc este a umplea încălțămintele ude cu ovăș, care absoarbe umezala și totodată să umfle în pripă, întimpinând astfel constrângerea și învârtosarea pielei.

NOUȚĂȚI.

— Banca „Albina“ din Sibiu și-a urcat capitalul social la suma de 3 milioane coroane. Și-a deschis o nouă filială în Lugoj, care a preluat și afacerile băncii „Lugojana.“

»Agricola« din Hunedoara, până acum însoțire, și-a urcat capitalul social la suma de 100 mii coroane, schimbându-se totodată în societate pe acții.

— † Dimitrie F. Calan, profesor pensioner și preșdinte al ligii culturale, a încetat din viață, după o scurtă suferință, în orașul Focșani la 16 Aug. v. Născut în 1838 la Feiurd, lângă Clej, a studiat la universitatea din Viena, a fost profesor în Blaj, iar la 1868 a trecut în România unde a trăit ca profesor și mai târziu ca director la liceul din Focșani. A publicat mai multe lucrări, și a luat un premiu academic pentru traducerea și adnotarea Comentariilor lui C. I. Cesar »de bello civili«.

— Furt de documente. Direcția muzeului național din Budapesta a aflat, că în arhiva sa s'au comis mai multe abuzuri și furturi. Un ajutor de custode, cu numele Kovács, profesor cu diplomă, a dus din muzeu numeroase documente privitoare la revoluția din 1848/9, și potrivea lucrurile așa, încât direcțiunea cumpăra dela el astfel de documente cu bani grei. Dela o vreme i s'a înfundat. Poliția a găsit în locuința lui Kovács șase lăzi de acte furate. Vinovatul a încercat să se sinucidă.

— Scăpat din închisoare. D-l dr. Lascu a părăsit alaltăeri închisoarea dela Seghedin după un stagiul de 6 luni, și a declarat unui redactor din Oradea, că va începe o muncă de organizare economică printre țărani bihoreni.

— Ministerul finanțelor din România a luat măsuri severe ca să nu fie permis importul strugurilor, afară de cei în stare bună pentru masă și numai în cantități foarte mici.

Aceasta spre a să evita înșelăciunile ce s'ar putea face cu fabricarea mustului.

— Cu privire la articolul publicat în anul trecut al »Foi«, »Noi și ceilalți Români«, reproducem următoarele din »Minerva«:

În toată țara să observă un curent îmbucurător pentru înființarea de obștii săteștii.

Astăzi sunt în toată țara vreo 200 de obștii cari au luat în arendă numeroase moșii dela proprietari, stat și diferite instituțiuni.

Toți își dau moștile în arendă la obștii, deoarece s'au convins că sunt foarte bune garanții atât juridice cât și din punct de vedere al administrației moșiei, împotriva tuturor nesiguranțelor.

— Bancă românească în Margita. În părțile de răsărit-mează-noapte ale Bihorului, atât de mult primejduite, românii au luat inițiativa înființării unei bănci cu sediul în Margita. Comitetul fondator a lansat acum listele de subscripții și invită publicul la semnarea celor două mii de acții de câte 100 cor. Inițiativa justificată și din punct de vedere economic, merită protecția cercurilor noastre de bani, în atențiunea cărora o și recomandăm.

— Album de creștături în lemn. Dl D. Compa, prof la seminarul »Andreian« din Sibiu — scrie »Munca« — va eda un album de creștături în lemn, care promise a fi foarte interesant și frumos. Recomandăm măestrilor noștri mășari, tâmplari și sculptori ca să se intereseze la timpul său de acest

album, în care vor afla motive vechi românești, care pot fi folosite cu mult succes la construirea mobilelor și altor obiecte ce să folosesc în casa țăranelor români.

— Din faptele prințului George al Serbiei. Ziarul sârbesc »Svono« anunță că prințul George a bătut pe fostul său șofer până l'a lăsat aproape mort. Nefericitul șofer a fost dus la spital, unde să luptă cu moartea. Știrea ziarului »Svono« a produs senzație.

— Primarul Vienei. Starea sănătății primarului Vienei, Dr. Lueger, s'a agravat. Pacientul să plânga că toate obiectele le vede în roș. Medicii cred că vor trebui câteva săptămâni până să va însănătoșă.

— Școală nemțească în Budapesta. Liga maghiară iarăși face pe păzitorul »națiunii«. Anul trecut și-a început activitatea în capitală o modestă școală germană, pentru supușii din Germania, fără de-a avea încă autorizația ministrului. Liga maghiară denunță acum și cere închiderea școlii, ceea ce, să zice, Apponyi a și făgăduit. E însă o mică belea le mijloc. În Reichsrat secretarul de stat dela culte, a făgăduit unui deputat, care voia să interpeleze, tocmai contrarul: anume că școala germană din Budapesta să va înființa în toată regula la 1 Sep. 1909.

Sutem curioși de desfășurare, mai ales aducându-ne aminte, ca imnuri fanfaroane cântase Apponyi neîntrecutei culturi germane, numai anul trecut, la congresul presei!

— Alegere de capelan. Dumineca trecută a fost ales cu unanimitate de voturi tânărul absolvent de teologie. Ionel Ludu capelan cu drept de succesiune în Preșmer.

— Holeră la Rotterdam. Autoritățile din Rotterdam constată în mod oficial, că sunt 5 bolnavi de holeră și că 2 inși bănuși a fi bolnavi să află în baracele izolate. Doi dintre bolnavi au murit. Numărul total al deceselor este până acum de zece, dintre cari șapte copii.

— Cutremur de pământ. În Reșița s'a simțit un cutremur timp de trei secunde, dela sud spre nord, și s'a auzit în acelaș timp un murmur suteran, încât toată lumea e cuprinsă de spaimă. Nenorociri nu să semnalează până acum.

— Revistă nouă. Avem aici o revistă bisericească escelentă, redigată de neobositul nostru profesor Dr. Bălan, care abea abea trăește, tocmai din lipsa unui sprijin din partea preoților și acum ne vine știrea, că preoțimea din ținutul Timișoarei are de gând să întemeieze o revistă cu titlul: »Revista preoțimei.« N'ar fi mai bine oare, să sprijinească »Revista teologică«?

— Reformații din Orăștie nu primesc la gimnaziul lor pe acei băieți, români cari nu să declară, că vor *asculta religia ungurește!*

— Profesori noi la gimnaziul din Năsăud au fost aleși d-nii: Dr. Valeriu Seni, Mihail Someșan, Andreiu Bujor și V. Mera.

— Conte Battyányi și chestia naționalităților. Conte Battyányi este proprietarul celei mai îngrijite barbe. Afară de acest semn distinctiv în orele libere nobilul conte face și politică și încă intransigentă. În un ziar vienez acest conte publică acum un articol, în care arată munca de subminare a naționalităților împotriva statului maghiar, săvârșită îndeosebi în străinătate. În cuvinte foarte frumoase arată, cât de bine sunt tratate naționalitățile în Ungari; tot ce doresc li-se împlinește. Articolul să încheie cu o strâșnică provocare la guvern și opinia publică maghiară, de a să ridica ca un singur om și a lumina străinătatea, despre adevărata stare a lucrurilor. Trebuie să știe lumea, că toate plângerile agitatorilor sunt numai plângeri înscenate, lipsite de orice bază reală.

— De a-le congresului. Medicii germani s'au abținut dela banchetul dat de Apponyi. Aceasta pentru prigonirea limbei germane. — 270 de medici francezi și italieni au hotărât să facă o excursiune prin România, deși ungerii — în urma protestului medicilor români — hotărâseră trecerea prin Belgrad și Sârbia la Constantinopol. Să vede, că simpatia gentru Români a fost mai mare.

— Patroșeni — oraș. După cum s'annunță, din 1 Ianuarie 1910 să prefacă Petroșani din comună mare în oraș cu magistrat. În comitatul Hunedoarei vor fi deci 5 orașe cu magistrat.

— Școalele de agricultură o nouă unealtă de maghiarizare. Legea școlară contelui Apponyi nu este încă pusă deplin în aplicare și ministrul cultelor pregătește nouă lovitură pentru maghiarizare. El plănuiește să înființeze un mare număr de școale de agricultură cu caracter obligator. Limba de predare a acestor școli va fi exclusiv cea ungurească. Afară de asta ministrul agriculturii va căpăta dreptul de a numi pe profesorii de agronomie în înțelegere cu ministrul instrucțiunii la toate școalele normale (pedagogice) de orice categorie, deci și la cele confesionale. Acești profesori numiți de guvern vor fi sașii ungeri sau nemaghiari, cari să dau guvernului ca unelte. E probabil că ei nici nu vor predica decât ungurește, fie că nu vor voi, fie că nu vor ști să predea în altă limbă. În felul acesta orice autonomie școlară a confesiunilor va fi nimicită.

Sutem curioși ce atitudine vor avea sașii față cu această nouă lege, căci învățământul agricol e foarte dezvoltat la ei.

— Listele virilștilor comitatene pentru anul 1910 să alcătuesc de prezent Atragem luarea aminte a cluburilor comitatene și a fruntașilor a nu întrelăsa de a cerșocoteală dublă a dării.

— O conferință a episcopilor catolici, este convocată la Budapesta pe 7-Septembrie, la care să va discuta problema cum să se împărțească congrua în mod unitar. »Kel. Ert.« este informat că la această conferință va forma obiect de discuție și ordonanța de catechizare a lui Apponyi!

— Generalul Crălniceanu, șeful statului major român, va lua parte la manevrele Imperiale austro-ungare din anul acesta fiind special invitatul A. S. I. R. Francisc Ferdinand. În tot decursul manevrelor gen. Crălniceanu va fi oaspele clironomului.

— Procentul de alienațiune la rasa sașilor din Ungaria. Directorul institutului de alienați din Sibiu, Dr. Epstein, a ținut în secțiunea XII a congresului de medicină conferință interesantă asupra psihiatriei raselor. Dr. Epstein a spus între altele că bolnavii din Sibiu sunt foarte proprii pentru studii psihiatrice prin faptul că mai mult decât două treimi din acești bolnavi reprezintă rasa relativ pură a locuitorilor din Transilvania, adică a românilor, sașilor și ungerilor. Conținutul cel mai mare de bolnavi îl dau românii, adică 35'52 perc, din numărul total al bolnavilor și 51'37 perc. din numărul total al consultațiilor. Rassa ungară a fost reprezentată cu 16'88 perc. sau 25'57 perc., iar sașii cu 16'67 perc. sau 26'16 perc. Sași ocupă însă primul loc dacă să ia în considerare proporția populației, pe când ungerii, românii să clasează abia în al treilea rând. Etatea ocupațiunea nu prezintă nimic deosebit. Bolnavii de naționalitate română să recrutează în cea mai mare parte din categoria agricultorilor și lucrătorilor (salahorilor). Printre bolnavii de naționalitate ungară găsim și un număr considerabil de industriași. La sași preponderază intelectualii și comercianții. Ereditatea s'a remarcat mai ales la sași. În ce privește pe români, proporția este aceeași, deosebite însă că aici alcoolismul este factorul principal ca și la ungerii, la cari de altminteri proporția este ceva mai redusă.

— Vizita sultanului. Ziarele din capitala română scriu, că Mahomed V., de coranul interzice sultanului orice călătorie afară de imperiul său, este totuș hotărât să întreprindă o călătorie în Europa și să viziteze pe mai mulți suverani. Printre curțile, care sultanul le va vizita, este și curtea regală română. Vizita să va face între 15-20 Sept. la castelul Peleş în Sinaia.

— Funcționarii de bancă din Sibiu și Maramației, aducându-și aminte de banchetul cari au făcut omorul și jefuirea dela banca fiumană, au hotărât să se înarmeze de acum înainte cu revolvare în oarele de oficiu, pentru a putea primi după cuviință pe astfel de onorabili »clienți«, când s'ar prezenta și la banca lor.

— **Concurs**, Pentru ocuparea alor 16 locuri de ovarit gratuit în »Internatul Petran« din Cluj, al »Asociațiunii«, pentru universitarii români, să scrie prin aceasta concurs cu termenul de 20 Septembrie n. a. c. Concurenții vor avea să adreseze petițiilor subscrisului comitet și să le instrueze cu: 1. »Index« ca dovadă, că sunt înscrși la vreuna dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul cerut în studii. 2. Atestat de paupertate, însoțit de alte informațiuni referitoare la starea materială a părinților. 3. Cvitanță despre plățirea taxei de membru extraordinar la Casina română din Cluj. Petițiile astfel instruite să se trimită nesmintit până la acest termen subscrisului director (Cluj, strada: Jókai Nr. 6). — **Comitetul »Despărțământului Cluj al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«**, Cluj, la 5 Septembrie n. 1909. — Eugen Pop Păcurariu, director. Dr. Valentin Poruțiu, secretar.

— **„Luptă“ și „Poporul Român“ reorganizate.** Cetim în fruntea ziarului »Luptă«:

»Cu începutul toamnei ziarele autorizate ale comitetului național vor apare și ca formă și ca fond îmbogățite într-o măsură cum până acum n'a fost la noi. S'au angajat cele mai bune puteri politice și literare pentru a înzestra coloanele ziarelor noastre; am organizat un vast serviciu de informațiuni în ce privește viața politică, culturală, socială, economică și artistică a Românilor de pretutindenea. În acelaș timp »Lupta va apare tipărită pe 16 pagini, iar »Poporul Român« de asemenea va fi reorganizat«.

— **Convocare.** În sensul §§-lor 23 și 25 din statute membrii Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român să convoacă la Adunarea generală ordinară în Sibiu, în zilele de 12 și 13 Octombrie n. 1909. Programul adunării; Ședința I. Marți, la 12 Octombrie st. n. la oarele 10 a. m. în sala festivă a »Muzeului Asociațiunii«. Ședința II. Miercuri, la 13 Octombrie st. n. la oarele 10 a. m. în sala festivă a »Muzeului Asociațiunii«. Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 2 Septembrie 1909. Iosif Sterca Șaluțu m. p., prezident. O. C. Tăslăuanu m. p., secretar.

— **Doună însoțiri nouă de economii de vite s'au înființat** nu de mult în Petroșnița (com. cu 1100 loc. în Caraș-Severin) și în Sângeorgiul-român (comună cu 3320 loc. în B.-Năsăud). Ambele urmăresc scopul de a ridica economia de vite din comună, a arănda în comun pășuni, a împărți între membrii vite de prăsilă bune și a-și asigura vitele.

— **Un succes al congresului medical.** Fără îndoială zace cel mai mare succes al congresului medical prelegerile științifice, ținute de somitățile medicale asupra acelor boale, cari sunt cele mai răspândite, însă mai puțin cercetate. Cele mai multe prelegeri tractară apendicita, tuberculoza racul și boalele de nervi. Cine vrea să fie bine informat asupra naturii acestor diferite boale de nervi să ceară, cu provocare la foaie, prin corespondență opul: »Tractat despre metoda electrică de vindecare«. Cartea să trimită din partea Institutului medical de ordinațiune Elektro-Vitalizer, Budapest, Károly Körút 2 sz. Mezzanin gratuit și franco.

— **Preot dispărut.** Preotul romano-catholic din Pecica, Geza Szatmáry, care având un venit de 20,000 la an cor. s'a dat cu totul plăcerilor ce le întinde viața, a dispărut zilele trecute din parohia sa. A dispărut, fiindcă episcopul de Timișoara a ordonat cercetare în contra lui și oficiul parohial n'a fost tocmai în regulă. Bani să zice lipsesc foarte puțin, dar lipsesc. Szatmáry avea 65 ani și e înrudit cu cele mai frumoase familii din com. Arad.

— **Descoperirea polului nordic.** Stim, că pământul are forma unui glob turtit la două capete (polurile) și la aceste capete a le pământului a cercat omul de mult să pătrundă. Mii de vieți s'au prăpădit pe înghețurile, ce

să întind în jurul polurilor, dar n'a succes până azi nimănu să pătrundă în tănele câmpiilor de gheață și neaună a polurilor. Acuma ne vine știrea, care dacă să adeverește, e unul din cele mai mari triumfuri a-le veacului nostru, și anume vestea, că exploratorul american Dr. Cook a descoperit polul nordic.

— **La fondul jubilar Nicolae Cristea** pentru monumentele bărbaiilor binemeritați ai meseriașilor nostri, au mai dăruit parohul Ioan Baciu din Nadășa-șăsească, soția sa Irina și copiii lor Aurel cand. de adv. (Sighișoara), Ioan, stud. filos. (Budapesta), Teofil, abs. de gimn. (Elisabetopol). Veturia elevă a școlii elem. (Sighișoara) și Elena, elev. a școlii elem. (Nadășă-șăs), fiecare câte 10 bani; Ioan Stanciu, zugrav de case cor. 250 și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

— **Știri dureroase.** »Kaleti Eretitö« anunță din Baia-Mare că cu ocaziunea înscrierilor la gimnaziul superior din acea localitate, directorul gimnaziului și profesorii au cerut părinților să semneze o declarație prin care li să notifică că copiii lor vor învăța religia în limba ungară. Părinții au consimțit la aceasta.

»Lupta« carăș anunță că la înscrierea copiilor în școala dela Petroșani, înființată de direcția minelor statului, inspectorul a întrebat pe părinții elevilor dacă consimt ca copiii lor să învețe religia în limba ungară. Părinții au consimțit fără obiecțiune.

Cari sunt însă acei preoți, cari vor îndrăzni să propună religia ungurește?

— **La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace** al Reuniunii meseriașilor sibieni au mai dăruit: Ioan Cionca, învăț. (Pianul sup.), Ioan Chivescu, învăț. (Strugari), Ioan Olariu, inv. (Nucet), Alexandu Davlea, inv. (Sebeșel), Petru Faraon, ec. (Foteldeia), câte 20 bani, Ioan Stanciu călă de prăvălie, 40 bani, Nicolae Tărnăvean, învăț. cel librar, 20 bani, G. Șolca, cand de preot (Felmer), 30 bani, dșoara Maria Negrilă 20 bani, Ioan Muntean, sodal pantofar (Săliște), 25 bani, Fl. Vătu, cassar (Brezoiu) 54 bani, D. Tău-rean, sodal pant. (Săliște) 20 bani, Nicolae Davle, sod pant. (Aciliu), 25 bani, Vas. Ghenie, măstru pant. (Roda) 20 bani și Eugenia Tordășianu 10 bani.

O rugare. Onor. nostri cetitori, când comandă ceva după inseratele și anunțurile din foaie, sunt rugați a să provoca la foaie, adecă a spune la firma, dela care comandă sau cer ceva, că anunțul l-au cetit în »Foaia Poporului«.

Concurs.

Asociațiunea pentru literatură română și cultura poporului român publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Un stipendiu de 300 cor. din Fundațiunea Ioan Petran pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile unizerității din Cluj.

Cel împărțit de acest stipendiu va fi obligat a lua parte la »masa studenților academiei din Cluj«.

2. Un stipendiu de 80 cor. anual din Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana născ. Bologa, destinat pentru fetițe române din Transilvania, fără deosebire de confesiune, cari urmează o școală de fete românească. Vor fi preferite elevele cari urmează școala civilă da fete a »Asociațiunii

și cele înrudite cu familiile fundatorilor (Moga și Bologa).

Petițiunile sunt a să înainta până la 5 Octombrie st. n. Comitetului central al Asociațiunii (Sibiu, Str. Morii Nr. 6), însoțite da următoarele acte: a) certificat de botez; b) certificat de studii în original sau în copie legalizată (universitari index); c) certificat de paupertate. d) fetițele cari reflectează la stipendiul din fundațiunea Dr. Ioan Moga vor prezenta și eventuale documente de înrudire.

Petițiile întrate după termenul de 5 Octombrie st. n. nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român ținută în 5 August și 2 Septembrie 1909.

Iosif Sterca Șaluțu, m. p. O. C. Tăslăuanu, m. p.
presid. secretar.

25 poate căpăta în tot locul

27 27-42 a lui Sarg

cremă de dăbi ucioasă/urat de lipsă, păstrează dăpă curăț, albi și sănătoși.

POȘTA REDACTIEI ȘI ADMINISTRATIEI

T. C. D. în Nirăș Cu părere de rău nu să poate.

G. C. în Gyob. (Cinc). Trimite cât mai curând banii.

I. Lazurek, Șerbăuți, Bucovina. Nruți viitor își dau știre sigură. Ai răbdare.

Proprietar editor: Silv. Moldovan

Redactor responsabil: Ioan Imbăruș

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer!

Cea mai bună pogaca pentru câni

este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger

care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soiă posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 8-28

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 8-28

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci Fattinger patent pentru câni și nutreământ pentru gălște H. Palsterer (proprietarul și întemeietorul fabricii) în Wiener-Neustadt.

Prețe 260 de prime premii.

Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger să pregătesc sub controlul veterinară. 104 18-28

Un „Commis“ român

Inteligent cu dexteritate deplină în branșa băcănii și delicatose, cu cunoștința perfectă și a limbilor germane și maghiare — să angajează imediat sub condițiuni favorabile la firma

N. ONIȚIU

220 1—2

băcănii și delicatose
SIBIU.

„Anunț.“

Oare de limba maghiară ține un învățător diplomat pe lângă salariu modest pentru copii sau oameni mari. Adresa la administrația foii. 216 1 3

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului „Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții să convoacă prin aceasta la o

adunare generală ordinară

conform §-lui 16 din statutele societății, pe *Duminecă în 26 Septembrie st. n. 1909 la orele 4 după prânz* în casele proprii cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.
2. Aprobarea contractului încheiat de direcțiune cu directorul executiv nou ales conform §-lui 31 din statute.
3. Propunerea direcțiunii referitoare la escontarea fostului director.

În lipsa acționarilor recerși la adunarea generală extraordinară din 26 Septembrie conform §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală extraordinară se va ține în 3 Octombrie st. n. 1909 cu același program, la timpul și în localul deja indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală extraordinară sunt poștiți, conform §-lui 17 din statute, a-și depune cu 48 de ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele aceluia, pe care i reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății, eventual până în 20 Septembrie a. c. la cassa institutelor, „Albina“ Sibiu, „Brădetul“ Orlat, și „Cassa de păstrare“ Săliște.

Mercurea la 29 August 1909.

218 1—1

Direcțiunea.

Nr. M. 10141/909

219 1—1

Publicațiune.

Pentru liferarea de 600 m. în spațiu (150 stâncini) lemne de stejar, pentru folosirea orașului, se va ține licitare prin oferte *Joi în 16 Sept. 1909 la 9 ore a. m.* în sala magistratului.

Oferenții au a-și așterne ofertele în scris provăzute cu timbru și vadiul prescriș și sigilate până la susnumitul termen, la oficiul de zidire (Stadtbauamt), unde stau la dispoziție spre vedere și condițiile de licitare și contract.

Nagyszeben, în 7 Sept. 1909.

Magistratul.

Struguri de masă

de soiurile cele mai fine, dulci, mari la boambă, zilnic proaspeți din vie, pachet de 5 kg. Cor. 3.

L. Altnen

213 2—4

VERSEZ, Ungaria

Căsătorie repede

doresc multe dame cu avere. Domni, chiar și fără avere, să se înștiințeze.

M. Rothenberg, Berlin N. W. 23.
136 6—52 Corespondență ungară.

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin „Priv. Schwanen-Apotheke“, 177 Frankfurt a M. (Germania). 8—52

Steckenpferd-

Săpun de lapte de crin.

Cel mai bun și mai moale săpun pentru piele și contra pistruilor

Să capătă pretotindinea.

85 28—40

A PA HERMA

apă de fântână de isvor
chimice curată, impregnată cu acid carbonic.

Ca apă de masă înviorătoare și sănătoasă, e foarte gustoasă amestecată cu vin, sirup de smeură și zămuri de alsmăie.

Să capătă în toate negustoriile mai mari, restaurante și cafenele și la proprietarul fântanei

148 12—

E. RUMLER

Sibiu, Schwimmschulgasse 4

Școala de muzică Kaiser,

concesionată de autoritățile școlare, institutul de învățământ pentru toate ramurile muzicii, incl. Operă și operetă (Pian, muzică vocală, orgă, toate instrumentele de orchestră și teorie). Curs pentru examenul de stat (în anul școlar 1908/9 să aprobară 29 de candidați — până acuma în total 234 din partea statului). Curs pentru dirigenți de coruri și orchestre. (Candidaților li-să dă ocazia de eserciare în dirijat coruri sau orchestre și după absolvare să îngrijește institutul de angajament). Cursuri speciale pentru maeștrii de pian; cursuri feriale (Iulie—Septembrie); secție pentru învățământ teoretic. Frecvență anuală 350 de elevi din monarhie și străinătate. Puteri didactice de rangul prim. Prospece și îndrumări să dau gratuit din partea cancelariei institutului: Viena, VII/1, Ziegelgasse 29 — Telefon int. 609/VI. Îndrumări pentru întreținere și

211 2—3

CURSURI PRIVATE

pentru

croit, desen de croitură și cusut,

după metodă vieneză, cea mai ușoară, ține

ANNA KENZEL,

209 3—3

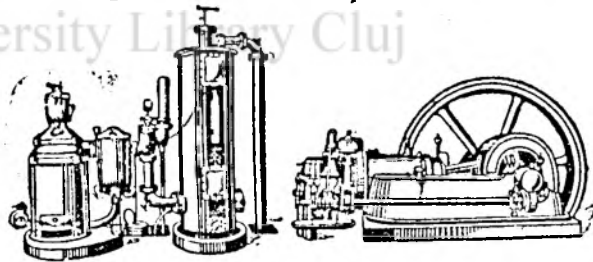
Sibiu, strada Urezului Nr. 12, etajul I.

Elevi din provincie să primesc în întreținere. Inceputul cursurilor 15 Septembrie n.

ATENȚIUNE! Înainte de a cumpăra motor, adresează-te la noi, căci cele mai bune motoare pe lume sunt motoarele cu gaz sărac (Sauggas) sistem Benz cu focul sau de antracit sau cărbune de lemn sau de brichetă și cocs.

Să pot avea în ori și ce mărime.

Condiții favorabile
de plată.

Prețuri ieftine.
176 8—971

Motoară de benzin, gaz și oleu în cele mai simple esecutări; să pot folosi pentru scopuri de economie și industrie pe lângă garanță.

KALMÁR și ENGEL fabrică de motoare și mașini

BUDAPEST, V. Lipot-körut 18 sz.

Cataloage gratis și franco.

Specialiști să trimit gratis.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. —

Director: **Dr. E. Lucaci.**

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“ De doriți orice soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți ori în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 W. 14 th. str. care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară deslușiri la întreprinderea „Aurora“.

98 20—34

Toate epistolele să se trimită la adresa: **Dr. E. LUCACIU**, director
204 — W. 14 th. str. New-York S. U. A. de N. —

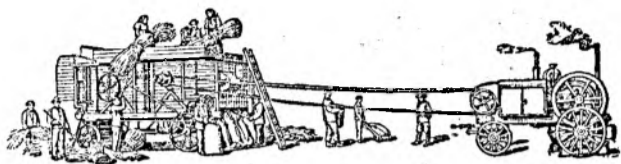
Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fileri ori cinci cents.

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere locomobilele original „Otto Petrolin“.

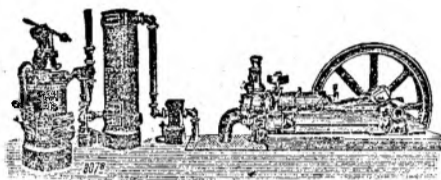
Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat! 213 26—

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scantei! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! In Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse in lucrare locomobile Otto ale noastre.

„Motoarele Otto“ originale in legătură cu Intocmirile de Gaz sugativ

după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuintare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kauamgit sau cărbuni de lemn, ca material de foc.

Preste 775.000 de forță de cai!

pusă in lucrare de astfel de intocmiri ale producției noastre.

Motoare mânate cu pocură,

Langen & Wolf,
fabrică de motoare
VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Reprezentanț general
Andrei Török
fabrică de mașini, in SIBIIU.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cîsnădiei 45. SIBIIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat in articole pentru căroțat, călărit, vînat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte

81 17—

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent in deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asiguresază in cele mai avantajoase condiții: 21 83—52

contra pericolului de incendiu și esplosiune,

edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

In toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Vălori asigurate contra incendiului: 95,816.412 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278,88 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.118.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

Direcțiunea in Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

De vânzare

este o Poartă de cașă in stare bună cu preț ieftin. Informații mai de aproape să pot lua la Hotel Mihailu Str. Turului Nr. 11. 90 17—

Cărămizi și țigle

se află in magazinul nostru din Bistrița, piața Cailor Nr. 9. cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	{	in magazin	28 C.
		in wagon la gara din Bistrița	34 C.
o mie de țigle (și repuri)	{	in magazin	15 C.
		in wagon la gara din Bistrița	16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară,

lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află in Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statoresc altcum condițiile de liferare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

207 3—20

in Bistrița (Besztercze)

Vinuri de masă escelente,

litra cu 36, 40 și 48 fileri la campărare de cel puțin 50 litre ofere negociații de vinuri

145 14— **JOSEF SCHULTZ**
Sibiu, strada Urezului 20

Ieftin și real.

4 părechi de ghete cu 7 Coroane.

Prin cumpărarea unei enorme cantități de articoli de ghete, numai in timp scurt să vînd pe preț de nimica: ghete cu șinoare pentru bărbați, dame și copii, cu talpă tare bătută cu cuie, cu beset foarte fin, fasonul cel mai elegant și tari. Mărimea după cm. și Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 Cor. Expediție cu ramburs.

Salo Horovic

182 15—15

Export de ghete americane CRACOVIA, st. Dittels 57

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori fi va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cîsnădiei 59; ulița Turului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gusteritei și str. Cîsnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsese: farmacia Lederhilger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 1 18—

Din mână liberă să vînd casele văduvei Gergelly, cu un etagiu, situate in centrul Săliștei. Informațiuni să pot lua la proprietăreasa

Văduva Theroze Gergelly

215 2—3

in Săliște.

Voiești să te însori?

Suntem imputerniciți din partea mai multor dame (intre cari unele cu copii nelegiuți sau cu scăderi trupești etc.), cu avere dela 5—500,000 cor. să te căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere) cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

L. Schlesinger

212 2—52

BERLIN 18, Deutschland

Cancelaria avocatului Dr. Ioan Ivan

să afli în
SIBIU, strada Cismădiei Nr. 49.
208 3-3

Nr. ad. 9717/909 210 8-3

Publicațiune de licitare.

Din partea subscribului scaun orfanal se publică prin aceasta, că la 4 Septembrie a. c. dim. la 9 ore se va vinde de bună voie pe calea licitațiunei publice, în cancelaria subscribului scaun orfanal, casa minorenei Eleonora Szász în Nagyzeben, Zeughofplatz sub Nr. 15 îndusă în protocolul funduar al orașului Nagyzeben Nr. 852, Nr. topografic A + 1489. Prețul de strigare este 13,000 cor. vadiul e 10%. Casa se va vinde plusoferentului. Condițiunile de licitare se pot vedea în oarele oficioase în cancelaria subscribului scaun orfanal.

Nagyzeben, în 26 August 1909.

Scaunul orfanal comitatens:

Gottschling
president

Atențiune!

50,000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai 7 Cor.

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost incredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecare 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 cor. expediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
Cracovia Nr. 137. 9 8-

Schimbul e admis sau banii retour.

Frumsețea.

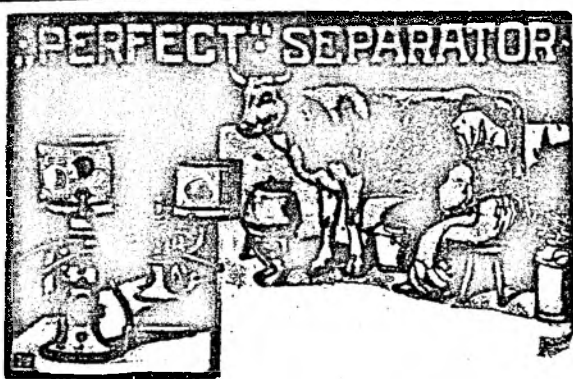
Cea mai ferbinte dorință a fiecărei dăme este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și pentru a ajunge acest scop, să folosește de ori-ce ocazie, își vâpșește fața cu mijloace de necrezut, ceace în cele mai multe cazuri are de urmare, că fața în loc să devie mai frumoasă, să ruinează în de așa, încât este lipsă de timp lung și de o îngrijire extrem de mare până-ce să restaurează iarăși.

Resultatul unic în lume, ce l-a obținut farmacistul din Arad Clemente de Földes cu Margit-Crème a sa (cu deosebire în Franca și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestricăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor necurațeniilor din față, pistrii, pete de ficat, bubite etc. Aceasta natural, că nu a succes nimănu, de oare-ce secretul preparării Margit-Crèmei nu-l știe decât inventatorul și producătorul, care își păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. Margit-Crème este prin urmare tot egal, prelucrarea este întotdeauna îngrijită, din care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admniză damele cu toată seriozitatea a nu-și unge fața cu tot felul de alifii; să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medici vestiți englezi, americani și francezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestricăcios și pentru conservarea frumseții. Acest mijloc cosmetic (de frumsețe) pe renume universal este Margit-Crème a lui Földes, care deja după o folosință de 4-5 zile schimbă total pielea feții, depărtează pistrii, petele de ficat, zgrăbunțele, mitesserii, roșata feții și a mânilor, dă feți frumsețe ideală, vioiciune și înfătoșare tinerească. Pe lângă această Margit-Crème e deplin nestricăcios. Un borcănel costă 1 Cor. unul mare 2 Cor. Săpun-Margit 70 fileri. Pudră-Margit (alba, rosa și crème) 1 C. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate. Margit-Crème alui Földes să capătă în toată lumea în fiecare farmacie mai mare, dar' dacă undeva nu s'ar afla să ne adresăm direct la inventatorul: Clemente de Földes, farmacist în Arad. 78 A 6-8

- Să capătă în Sibiu la:
- Fabriciu Guido, farmacie.
- Gustav Meltzer, fabrică de săpun.
- Meltzer, Parfumerie.
- Molnar I. C., farmacie.
- Morscher K., droguerie.
- Müller K., farmacie.
- Rummler E., farmacie.

Pissel și Schmidt, W. Fröhlich, în Agnita.
A. W. Lingner, în Sighișoara.
Obert Iosif, în Mediaș.

Reutra tipar responsabil Henric Meltzer.

Cu mașinile de smântănit și de unt

putem să alegem din 23 de litre lapte bun un chigr. de unt, până când prin procedeul obișnuit ne trebuie 32 de litre de lapte. Prin mașinile aceste să poate spori venitul anual al unei vaci bune cu 100 de cor. la an și pe lângă toate mai avem și lapte bun, curat și dulce și

zară, care să poate folosi în gospodărie foarte bine. Prospecte detaliate și prețuri la dorință să trimit.

Toate articolele trebuincioase pentru creșterea și grijirea vitelor să afli în asortiment bogat, pe lângă prețuri ieftine la

28 31-52

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce să pot lombarda în banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra lăsbulării și altă garanță.

Esecutarea

de necare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă: cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea supoanelor și efectelor sortate, încasarea de cambii, checuri și asemnări, predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

Iurca efectelor în depozit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de cassa de for

(săte depozite), sigurs contra incendiului și a spargerii, etc. 8 16-

Informațiuni amenunite să dau cu bunăvoință și fără spesc.

O nouă speranță

de însănătoșare înseamnă progresul, cel mai nou al medicinei, pentru multe mii de morboși, cari până acuma cu toată folosirea a diferitelor medicamente nu s'au putut tămădui.

Dela introducerea electricității ca mijloc de vindecare a fost cea mai de frunte preocupare a savanților și cercetătorilor, să descopere o metodă cât mai perfectă în aplicarea acestei puteri naturale, adecă o metodă care permite a să putea folosi cu succes la cât mai multe boale electricitatea și în acelaș timp un tratament propriu al pacientului.

Succese estraordinare să pot ajunge prin aplicarea »Bateriei Electro Vitalizer« și s'au ajuns în cazuri de: slăbiciune de nervi, neurastenien, reumatism, ischias, miștuire grea, astupare, insomnie, dureri de cap etc.

Toate esperiențele făcute prin această metodă le-am adunat în broșura noastră ținută în stil poporal, intitulată: »Tratat despre Elektro-Therapia modernă« și recomandăm cu stăruință fiecarei, care se simte nemulțumit cu starea sănătății, cetirea acestei broșuri.

Cu provocare la ziarul acesta sau trimiterea acestui anunț trimitem fiecarei broșura amintită în plic, gratis și franco: 217 1-4

Elektro-Vitalizer, Institut medical de ordinațiune

BUDAPESTA, IV. Károly-körut 2, Mezzanin 51.

Cupon pentru cartea gratis.

La Elektre-Vitalizer, instit. medical de ordin. Budapesta, IV., Károly-körut 2. Mezzanin 51

Rog a-mi trimite opul pentru bărbați sau femei: »Tratat asupra Elektro-Therapiei moderne« gratis și franco (în plic).

Numele: _____

Adresa: _____

Scrisoare de mulțumită!

Doamna Iosif Csuts din Ila scrie la 15 Iunie 1909 următoarele: Preaestimată Dle Doctor! Cu bucurie îți aduc la cunoștință, că am ajuns cu aparatul acesta rezultate, la cari abea mă așteptam. Acum văd și eu ce aparat escelent e și îl pot recomanda ori și cui, cum voi și face-o la ocașuni. Înainte de cură aveam astfel de dureri, încât imi perdeam pofta de viață, acum însă au trecut durerile. Insomnia și simțul de frică mi-au trecut de tot. Îți potesc, din inimă, să vă trăiască Dzeu, să vă deie putere, să mai puteți ajuta lă mulți.

Cerneala de imprimat Otto Baer, Drezda-Budapesta.